

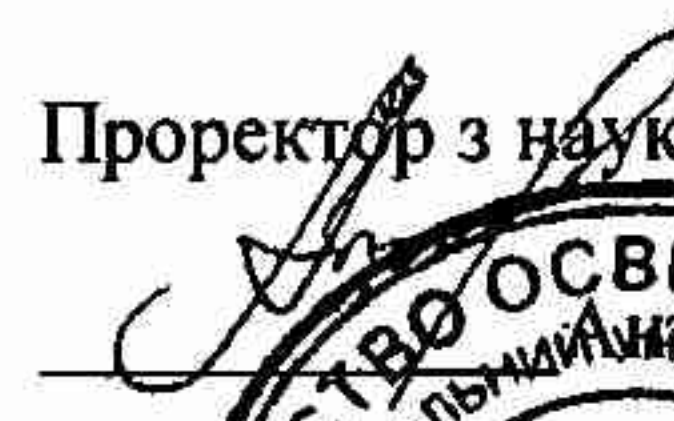
Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи


АНТОН ДАНТЕЛЕЙМОНОВ

“3” 2020 р.



Робоча програма навчальної дисципліни

СУЧАСНІ ВІЙНИ І ТЕРОРИЗМ

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

вид дисципліни: за вибором

факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2020 / 2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“28” серпня 2020 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

кандидат юридичних наук, доцент, завідувачка кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки Людмила НОВІКОВА, кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки Любомир ЗІНЯК

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від “26” серпня 2020 року № 1

Завідувачка кафедри

(підпис)

Людмила НОВІКОВА
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
назва освітньої програми

Гарант освітньої програми

«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

(підпис)

Олена ДОЦЕНКО
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “28” серпня 2020 року № 1

Голова науково- методичної комісії

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА – БЕРЕНДА
(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Сучасні війни і тероризм» складена відповідно до програми підготовки магістрів за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Освітня-професійна програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни полягає у формуванні у студентів комплексного розуміння причин та загроз сучасних війн та міжнародного тероризму, а також формуванні у них систематизованих знань про теорію та практику сучасних війн, способи боротьби з розв'язанням війн та протидії тероризму в системі міжнародних відносинах.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК7. Вміння аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.

ЗК11. Навички міжособистісної взаємодії, цінування та повага різноманітності та багатокультурності, здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності);

- формування наступної фахової компетентності:

ФК1. Поглиблені знання про природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.

1.3. Кількість кредитів - 3

1.4. Загальна кількість годин – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
3-й	3-й
Лекції	
10 год.	год.

Практичні, семінарські заняття	
10 год.	год.
Лабораторні заняття	
Год	год.
Самостійна робота	
70 год	год.
Індивідуальні завдання	

1.6. Заплановані результати навчання:

ПРН1. Фундаментальні знання щодо природи, джерел та напрямів еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.

ПРН2. Розуміння сутності процесів глобалізації та їх впливу на міжнародні відносини.

ПРН4. Поглибленні знання проблем міжнародної та національної безпеки, міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів, підходів, способів та механізмів забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав.

ПРН7. Демонструвати знання про природу міжнародних комунікацій, проблеми розвитку держав та міжнародних регіонів у глобальному, регіональному та локальному контекстах.

ПРН21. Оцінювати міжнародні події, процеси в сфері міжнародного співробітництва та міжнародної безпеки. Стан взаємодії та конфлікту в міжнародних системах:

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Поняття сучасної війни та глобального тероризму.

Тема 1: Сучасні війни та глобальний тероризм як загроза міжнародній та національній безпеці.

Концепція міжнародної і національної безпеки. Поняття глобальної, колективної та всеосяжної безпеки. Класифікація війн та основні види тероризму. Війна та тероризм - різновиди збройної агресії. Тероризм як форма прояву війни у сучасному світі. Війна і тероризм як суспільне явище. Закон України «Про боротьбу з тероризмом». Указ Президента України «Про Концепцію боротьби з тероризмом». Складові терористичної дії (суб'єкт, об'єкт, причина і мотив, мета здійснення, часові та просторові характеристики, використовувані інструменти (засоби), наслідки. Терор, тероризм та терористичні акти. Державний тероризм. Тактики тероризма. Співробітництво України з міжнародними організаціями у сфері протидії тероризму.

Тема 2. Сучасні війни та міжнародний тероризм як глобальна проблема людства.

Сучасні війни та міжнародний тероризм: сутність, поняття та специфіка. Війни та

міжнародний тероризм як виклики національній та міжнародній безпеці. Загальні засади міжнародного тероризму та його особливості. “Неконвенційна війна” (unconventional warfare), “нерегулярна війна” (irregular warfare) чи “змішана війна”. Міжнародні механізми та види боротьби з війнами та тероризмом. Види збройних конфліктів та їх правове регулювання. Найвідоміші терористичні організацій світу. Демонстративність як основна ознака тероризму. Зростаючі претензії, цілі та масштабність сучасних війн і міжнародного тероризму. Глобальна контртерористична стратегія ООН 2006 року. Протидія тероризму в рамках ООН та НАТО. Роль Інтерполу у протидії тероризму.

Тема 3. «Гібридні війни» та тероризм - новітні форми міждержавної агресії.

Поняття «Гібридної війни». Інформаційний складник гібридної війни. «Гібридна війна» та тероризм як нові форми збройної агресії. Роль релігії у розв'язання війн та поширенні тероризму. Використання кібератак, засобів масової інформації під час воєнних дій. «Гібридна війна» як механізм досягнення мети за допомогою політичних, економічних, інформаційних інструментів. Використання модельно-організаційної та інформаційної зброї у «Гібридній війні». Протидія «Гібридним війнам» та тероризму в рамках міжнародних організацій. Відмінність «Гібридної війни» від традиційної (класичної) війни. Суть гібридної війни – ідентоцид. Міжнародний досвід класифікації «Гібридних війн» та терористичних загроз (традиційні, іррегулярні, катастрофічні та проривні). Китайський варіант «необмеженої війни». Невійськовість - ознака «Гібридної війни».

Тема 4. Міжнародно – правова відповідальність за розв'язання війни та здійснення терористичних актів.

Відповідальність у міжнародному праві. Боротьба з тероризмом: закордонний досвід законодавчого регулювання. Класифікація міжнародних злочинів. Суб'єкти міжнародних злочинів та злочинів міжнародного характеру (транснаціональних злочинів). Злочини проти миру та людяності: планування, підготовка, розв'язання або ведення агресивних війн. Воєнні злочини: порушення законів і звичаїв війни, вбивство військовополонених, заручників, парламентарів. Міжнародні кримінальні злочини: тероризм, терор, найманство. Міжнародні судові органи. Міжнародні військові трибунали: Нюрнберзький процес, Міжнародний трибунал для колишньої Югославії (МТКЮ) та інші.

3. Структура навчальної дисципліни

Назва розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Л	п	лаб.	інд	с.р		л	п	лаб.	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Поняття сучасної війни та глобального тероризму												
Тема 1. Сучасні війни та глобальний	24	2	2	-		20	-	-	-	-	-	-

тероризм як загроза (виклики) міжнародній та національній безпеці.												
Тема 2. Сучасні війни та міжнародний тероризм як глобальна проблема людства.	19	2	2	-	-	15	-	-	-	-	-	-
Тема 3. «Гібридні війни» та тероризм - новітні форми міждержавної агресії.	28	4	4	-	-	20	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Міжнародно – правова відповідальність за розв'язання війни та здійснення терористичних актів.	19	2	2	-	-	15	-	-	-	-	-	-
Усього	90	10	10	-	-	70	-	-	-	-	-	-

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сучасні війни та глобальний тероризм як загроза міжнародній та національній безпеці.	2
2	Тема 2. Сучасні війни та міжнародний тероризм як глобальна проблема людства.	2
3	Тема 3. «Гібридні війни» та тероризм - новітні форми міждержавної агресії.	4
4	Тема 4. Міжнародно – правова відповідальність за розв'язання війни та здійснення терористичних актів.	2
	Разом	10

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Сучасні війни та глобальний тероризм як загроза міжнародній та національній безпеці. <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми практичного заняття, відповісти на запитання для контролю знань, розв'язати завдання за темою.	20

2	Сучасні війни та міжнародний тероризм як глобальна проблема людства. <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми практичного заняття, відповісти на запитання для контролю знань, розв'язати завдання за темою.	15
3	«Гібридні війни» та тероризм - новітні форми міждержавної агресії. <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми практичного заняття, відповісти на запитання для контролю знань, розв'язати завдання за темою.	20
4	Міжнародно – правова відповідальність за розв'язання війни та здійснення терористичних актів. <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми практичного заняття, відповісти на запитання для контролю знань, розв'язати завдання за темою.	15
	Разом	70

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

7. Методи контролю

Поточний контроль знань здобувачів проводиться на кожному практичному аудиторному занятті у формі усного опитування, доповідей повідомлень студентів, розв'язання ситуативних та тестових завдань, навчальних дискусій, виконання творчих завдань. Сума балів за результатами роботи на практичних заняттях може сягати 60 балів.

Семестровий підсумковий контроль проводиться у формі заліку (максимальна сума балів - 40).

За бажанням здобувач має можливість обрати тестову форму залікового білета (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь)

УВАГА! У разі використання заборонених джерел під час підсумкового контролю здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **залік в тестовій формі** (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Zoom** в дистанційному курсі «Сучасні війни і тероризм», режим доступу: <https://us04web.zoom.us/j/6429687377?pwd=dGJxSXozZXQrUUJSbDViQXJlOGttdz098>.

Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання		
--	--	--

				Разом	Залікова робота	Сума
T1	T2	T3	T4	60	40	100
16	14	18	12			
з якого - на практичних заняттях (бали)						
7	6	8	5			
з яких - самостійна робота здобувачів (бали)						
9	8	10	7			

T1. Феномен інформаційного тероризму як загрози міжнародній та національній безпеці

T2. Світовий досвід протидії інформаційному тероризму

T3. Механізми протидії інформаційному тероризму держав Європи

T4. Інформаційний тероризм як загроза національній безпеці України

Критерії оцінки успішності та результатів навчання

Критеріями оцінювання знань за поточний контроль є рівень засвоєння знань та набуття навичок на лекціях та практичних (семінарських) заняттях, що включає систематичність їх відвідування, здатність студента засвоювати категорійний апарат, вміння орієнтуватися у сучасних подіях у світі та державі, навички узагальненого мислення, логічність та повноту засвоєння навчального матеріалу, навички творчого підходу до вирішення поставлених завдань, активність роботи на практичних (семінарських) заняттях, рівень знань за результатами опитування на практичних (семінарських заняттях), самостійне опрацювання тем у цілому чи окремих питань.

Розрахункова шкала для оцінювання роботи студентів на практичних (семінарських) заняттях:

Кількість балів	Критерії оцінювання
52-60	Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного практичного заняття, висока активність роботи на практичному занятті. Засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обгрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно й узагальнено, здатність публічно представити матеріал.
44-51	Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного практичного заняття, висока

	активність роботи на практичному занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, здатність публічно представити матеріал
37-43	Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем пропущених практичних занять, виконання завдань до кожного практичного заняття, активна робота на практичних заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
29-36	Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем пропущених та практичних занять, епізодична відсутність виконання положень матеріалу, неповні відповіді при виконанні завдань, складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання. здатність публічно представити матеріал.
21-28	Несистематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених практичних занять, епізодична відсутність виконаних завдань участь у роботі на практичних заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
13-20	Епізодичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять, епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на практичних заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконанні завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
6-12	Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять, систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на практичних заняттях, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдань, нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання.
0-5	Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, теми пропущених лекцій та практичних занять не відпрацьовані. Систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на практичних заняттях, відсутність знань, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдання, нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал.

Результати оцінювання роботи студентів фіксуються у відповідній відомості.

Студенти, знання яких оцінені мінімально необхідною для складання заліку кількістю балів, не мають право на виконання додаткових завдань для підвищення отриманої кількості балів.

Студенти, які були відсутні на лекції чи практичному (семінарському занятті) або отримали незадовільну оцінку, відпрацьовують пропущене заняття або незадовільну оцінку викладачу у дні його консультацій за графіком, затвердженим кафедрою.

Для відпрацювання студент зобов'язаний надати індивідуально виконане завдання за темою пропущеного заняття та продемонструвати належний рівень теоретичної підготовки за темою заняття, яке відпрацьовується.

Підсумковий контроль знань студентів з навчальної дисципліни «Сучасні війни і тероризм» проводиться у формі заліку за 3-й семестр.

До заліку допускаються студенти, які були присутніми не менш ніж на 70% занять з навчальної дисципліни, враховуючи відпрацьовані. Основні питання зазначеної дисципліни містяться у залікових білетах. До кожного залікового білета включаються два теоретичних питання.

Оцінювання знань та умінь студентів при підсумковому контролі здійснюється відповідно до наступних критеріїв:

Кількість балів	Критерії оцінювання
35-40	Студент цілком і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
29-34	Студент достатньо повно і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує термінологією і поняттями, демонструє знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
18-28	Студент розкрив питання у загальних рисах, але спостерігаються деякі упущення при відповіді на питання, обґрунтування неточні. Не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами.
10-17	Студент розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але при цьому слабо орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.
0-9	Студент не в змозі дати відповідь на поставлені запитання, або відповідь не правильна, не розуміє суть питання. Не ознайомлений з джерелами. Не може зробити висновків.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90-100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Бутрос Гали Б. Повестка дня для мира. Превентивная дипломатия, миротворчество и поддержание мира. Доклад Генерального секретаря ООН. - Нью-Йорк, 1992.
2. Банк Р. О. Інформаційний тероризм як загроза національній безпеці України: теоретико-правовий аспект / Р. О. Банк. // Інформація і право. - 2016. С. 110-116.
3. Валюшко І. О. Інформаційна безпека України в контексті російсько-українського конфлікту : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. політ. Наук : спец. 23.00.04 "Дипломатична академія України при МЗС України" / Валюшко І. О. - К., 2018.-210 с.
4. Гібридна війна: in verbo et in praxi: монографія. Під заг. ред. проф. Р.О. Додонова. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 412 с.
5. Глазов О. В. Міжнародний інформаційний тероризм в контексті загроз національній безпеці України (Електронний ресурс) / О. В. Глазов // Наукові праці. Політологія. – 2012.
6. Капітоненко М.Г. Традиційні міждержавні та внутрішні конфлікти в постбіполярній системі міжнародних відносин // Актуальні проблеми міжнародних відносин. - Вип. 36, част. 2.- К.: ІМВ, 2014. - С. 37-43.
7. Климчук Ю.В. Гибридная война как вид вооруженного конфликта. /Право/.Международное право. - Електронний ресурс / Режим доступу: http://www.rusnauka.com/34_NNM_2014/Pravo/13_179711.doc.htm.
8. Кульчицький С.В., Примаченко Я.Л. Терор і тероризм [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.history.org.ua/?termin=Teroryzm> (дата звернення : 06.09.2020)
9. Л. Савин. Гибридная война. / Информационно-аналитический портал Геополитика. 27 янв. 2015 - Електронний ресурс / Режим доступу: <http://geopolitica.ru/article/gibridnaya-voyna#.VazC1qTtmko>.
10. Малик Я. Інформаційна безпека України: стан та перспективи розвитку. / Я. Малик (Електронний ресурс) // Ефективність державного управління. 2015. Вип. 44. С. 13- 20.
11. Мануйлов Є. М. Роль і місце інформаційної безпеки держави у розбудові сучасної української держави / Є. М. Мануйлов, Ю. Ю. Калиновський. // Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». - 2016. - Мо2. - С. 144-153.
12. Матула М. Феномен інформаційного тероризму як загрози національній та міжнародній безпеці (Електронний ресурс) / М. Матула // Науковий блог. Національний університет «Острозька з академія». - 2014.
13. Магда Є.М. Гібридна війна: сутність та структура. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/2489(дата звернення: 06.10.2019).
14. Світова гібридна війна: український фронт. Монографія. За заг. ред. В.П. Горбуліна. К.: НІСД, 2017. 496 с.
15. Ситник Г.П. Вплив глобалізації на воєнну сферу та принципові особливості сучасних воєнних конфліктів. Науково-інформаційний вісник Академії національної безпеки. К.: 2016. № 1-2. С. 99-115.
16. Парахонський Б.О., Яворська Г.М. Онтологія війни і миру: безпека, стратегія, смисл: монографія. Київ: НІСД, 2019. 560 с.
17. Про заходи щодо підвищення ефективності планування в секторі безпеки і оборони: Указ

- Президента України від 13.05.2014 № 468/2014. Офіційний вісник України. 2014 р. № 39. С. 27.
18. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-ГУ (Електронний ресурс) // Верховна Рада України.
19. Про ратифікацію Міжнародної конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму Закон України від 12.09.2002 (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 43, ст. 316).
20. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року «Про нову редакцію Воєнної доктрини України»: Указ Президента України від 24.09.2015 № 555/2015. Офіційний вісник Президента України. 2015 р. № 22. С. 19.
20. Про Концепцію боротьби з тероризмом в Україні: Указ Президента України від 05 березня 2019 року № 53/2019. Електронний ресурс // Верховна Рада України - 20.08.2019.
21. Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 року № 2469-УШ Електронний ресурс // Верховна Рада України.
22. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 06 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України від 26 травня 2015 року № 287/2015 Електронний ресурс // Верховна Рада
23. Фролова О. М. Роль ООН в системі міжнародної інформаційної безпеки. Міжнародні вінісини (Електронний ресурс / О. М. Фролова // Міжнародні вінісини. Серія «Політичні науки». - 2018. - № 18-19
24. Directive (Eu) 2016/1148 Of The European Parliament and Of The Council concerning measures for a high common level of security of network and information systems across the Union. [Електронний ресурс] // Official Journal of the European Union.. — 2016. — РухуМ foctyny 0 pecyrcy: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2016/1148/oj> (Last Accessed: 22.05.2019).
25. Global Cybersecurity Index (GCI) 2018 [Електронний ресурс] // Studies & Research. ITUPublications. — 2019. — Режим доступу до pecyrcy: https://www.itu.int/en/ITU-D/Cybersecurity/Documents/draft-18-00706_Global-Cybersecurity-Index-EV5_print_2.pdf (Last Accessed: 22.08.2019).
26. Lemos R. Cyberterrorism: The Real Risk. / R. Lemos // Computer Crime Research Center (CCRC). URL: <http://www.crime%research.org/library/Robert.htm>
27. Major Shane R. Reeves, Major Robert E. Barnsby The New Griffin of War. Hybrid International Armed Conflicts // Academic joutnal article “Harvard International Review” 2013 . - Електронний pecyrc / Режим доступу: <https://www.questia.com/library/journal/1G1-316203914/the-new-griffin-of-war-hybrid-international-armed>
28. The origins of the concept of a hybrid war. Electronic journal «The Bell» 28 Feb. 2015 - Електронний pecyrc / Режим доступу: <http://www.thebellforum.com/showthread.php?t=130013>

Допоміжна література

1. Возжеников А. В. Международнй терроризм: борьба за геополитическое господство. / А.В. Возжеников /. Москва. 2007. 528 с.
2. Владленова І. В. Нанотероризм: нові можливості та соціальні загрози / І. В. Владленова, Е. А. Кальницький // Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого. — 2011. — № 9. — С. 64–73.
3. Градов А. П. Деятельность Североатлантического союза в сфере кибербезопасности / А.П. Градов // Зарубежное военное обозрение. 2014. Выт. 7. С. 13-16.

4. Горбулін В.П. «Гібридна війна» як ключовий інструмент російської геостратегії реваншу. Дзеркало тижня. 2015. № 2. С. 3.
5. Довгань О. Д. Кібертероризм як загроза інформаційному суверенітету держави / О.Д. Довгань, В.Г. Хлань // інформаційна безпека людини, суспільства, держави. Мо 3 (7). 2011. С. 49-53.
6. Коппель О.А. Пархомчук О.С. Міжнародні системи. Світова політика. Київ: ФАДА, ЛТД. - 2015. -224 с.
7. Корченко О. Г. Кібернетична безпека держави: характерні ознаки та проблемні аспекти / О.Г. Корченко, В.Л. Бурячок, С.О. Гнатюк // Безпека інформації. 2013. Т. 19. Хо 1. С. 40-45.
8. Трансформація міжнародної безпеки: сучасні виклики та загрози. Матеріали міжнародної наукової конференції. Львів, 22-23 березня 2018 р. / Упорядники: М. Мальський, Р. Вовк, О. Кучик, П. Байор. - Львів: Факультет міжнародних відносин ЛНУ імені Івана Франка, 2018. - 187 с.
9. Тероризм // Велика українська юридична енциклопедія. У 20 т. Т. 17. Кримінальне право / В. Я. Тацій (відп. ред.) та ін. - 2017. - С. 957.
10. Требін М.П. «Гібридна» війна як нова українська реальність. *Український соціум*. 2014. № 3. С. 113-127.
11. Негодченко В. Основні напрями державної інформаційної політики в Україні / В. Негодченко В. Електронний ресурс // Підприємництво, господарство і право. 2016. Х. С. 77-81.
12. Хмелевський Р. М. Дослідження оцінки загроз інформаційній безпеці об'єктів інформаційної діяльності / Р.М. Хмелевський // Сучасний захист інформації. 2016. М. С. 65-70.

10. Перелік питань до заліку

Заліковий білет містить 2 завдання, які полягають у розгорнутій відповіді на теоретичні питання курсу.

Питання для підготовки:

1. Концепція міжнародної і національної безпеки.
 2. Поняття «Сучасна війна» та «Тероризм» та їх характерні риси.
 3. Війна та тероризм - різновиди збройної агресії.
 4. Тероризм як форма прояву війни у сучасному світі.
 5. Війна і тероризм як суспільне явище.
 6. Війни та міжнародний тероризм як виклики національній та міжнародній безпеці.
 7. Загальні засади міжнародного тероризму та його особливості. “Неконвенційна війна” (unconventional warfare), “нерегулярна війна” (irregular warfare) чи “змішана війна”.
 8. Міжнародні механізми та види боротьби з війнами та тероризмом.
 9. Види збройних конфліктів та їх правове регулювання.
 10. Характеристика терористичних організацій світу.
 11. Демонстративність як основна ознака тероризму.
 12. Масштабність сучасних війн і тероризму.
 13. Поняття «Гібридної війни». Інформаційний складник гібридної війни.
 14. «Гібридна війна» та тероризм як нові форми збройної агресії.
 15. Роль релігії у розв'язанні війн та поширенні тероризму.
 16. Використання кібератак, засобів масової інформації під час воєнних дій.
- «Гібридна війна» як механізм досягнення мети за допомогою політичних, економічних,

інформаційних інструментів.

17. Використання модельно-організаційної та інформаційної зброї у «Гібридній війні».
18. Протидія «Гібридним війнам» та тероризму в рамках міжнародних організацій.
19. Відмінність «Гібридної війни» від традиційної (класичної) війни.
20. Міжнародний досвід класифікації «Гібридних війн» та терористичних загроз (традиційні, іррегулярні, катастрофічні, проривні та «необмежена війни»).
21. Невійськовість - ознака «Гібридної війни».
22. Відповідальність у міжнародному праві.
23. Боротьба з тероризмом: закордонний досвід законодавчого регулювання.
24. Класифікація міжнародних злочинів.
25. Суб'єкти міжнародних злочинів та злочинів міжнародного характеру (транснаціональних злочинів).
26. Злочини проти миру та людяності: планування, підготовка, розв'язання або ведення агресивних війн.
27. Воєнні злочини: порушення законів і звичаїв війни, вбивство військовополонених, заручників, парламентарів.
28. Міжнародні кримінальні злочини: тероризм, терор, найманство.
29. Міжнародні судові органи.
30. Міжнародні військові трибунали: Нюрнберзький процес , Міжнародний трибунал для колишньої Югославії (МТКЮ).

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непереможної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі Zoom <https://us04web.zoom.us/j/6429687377?pwd=dGJxSXozZXQrUUJSbDViQXJlOGttdz09> проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборобою відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти залік **в тестовій формі дистанційно на платформі Zoom** в дистанційному курсі «Сучасні війни і тероризм», режим доступу: <https://us04web.zoom.us/j/6429687377?pwd=dGJxSXozZXQrUUJSbDViQXJlOGttdz09>